

Turinys

- Apie autorių / 9
Leidėjų žodis / 11
- Pratarmė / 12**
- I. Numizmatika – mokslas apie monetas / 13
Mokslininkų pagalbininkai / 14
- Ankstyvųjų tautų pinigai / 16**
- II. Archajiškų pinigų įvairovė / 16
Rieduliai ir kriauklės / 16
Nuo *kauri* vėrinių iki druskos plytų / 17
Kakavos pupelės / 18
- III. Bronziniai liejiniai / 18
Daiktų imitacijos / 18
Senovės Kinijos monetos / 19
Kodėl kinų monetose neprisigijo auksas? / 20
- IV. Aukso ir sidabro lydiniai / 20
- V. Populiariausios monetos – arabiškos / 22
Bemonetis laikotarpis / 22
- Europos monetų kilmė / 23**
- VI. Kur atsirado pirmosios monetos? / 23
- VII. Ankstyvosios pinigų sistemos / 24
- VIII. Senovės Graikijos monetos / 25
- IX. Senovės Romos monetos / 27
Realistinių portretų galerija / 28
Nuo alegorijų iki krikščionybės simbolių / 29
Biblinė numizmatika / 31
- X. Antikos laikų auksinės monetos / 32
- XI. Pinigų etalonai – sidabrinės monetos / 34
- XII. Auksas, monetos ir jų pavadinimų kilmė / 35
- XIII. Kaip sužinoti, kada nukalta moneta? / 37
Monetų legendos – ne pasakos / 38
Monetų kalyklos ženklai / 39
- Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pinigai / 40**
- XIV. Ankstyvoji pinigų sistema / 40
- XV. Iš kur senovės lietuviai gavo sidabro? / 41
- XVI. Pirmieji sidabriniai pinigai / 41
Mažosios ir didžiosios lietuviškos kapos / 42
Lietuviškų kápų gamyba / 43
- XVII. Kas lėmė lietuviškų monetų atsiradimą? / 44
- XVIII. Monetos – informacijos šaltinis / 45
- XIX. Kada ir kur pradėtos kaldinti lietuviškos monetos? / 47
Kaip atrodė Vladimiro Algirdaičio monetos? / 48
- XX. Algirdo monetos / 49
PEČAT tipo monetų datavimas ir paplitimo arealas / 50
- XXI. Jogailos monetos / 51
Skirgailos vasalinės monetos / 53
Monetos su krikščioniškais ir totoriškais elementais / 54
- XXII. Kas kaldino denarus su *Gediminaičių stulpais* – Kęstutis ar Vytautas? / 56
- XXIII. Vytauto Didžiojo pinigų reforma / 58
Naujo tipo monetos / 58
Vytauto dvidenariai / 59
Tradicijų tąsa / 60
- XXIV. Kodėl ankstyvųjų lietuviškų monetų legendos rašytos kirilika? / 62
Monetos su kirilikos rašmenimis / 62
- XXV. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pinigų sistemos reformatoriai / 65
Aleksandras / 65
1495 metų pinigų reforma / 65
Lietuviškų pusgrašių konkurencingumas / 66
Žygimantas Senasis / 66
Masinė pusgrašių emisija / 67
Pirmieji lietuviški grašiai / 68
Žygimantas Augustas / 68
Lietuviškų monetų novatorius / 69

- 1545–1547 metų monetos / 70
 1547 metų auksinė moneta / 71
 1562–1566 metų monetos / 73
 1564 metais kontrasignuotos monetos / 75
 Monetų legendos – nuo titulų iki satyros / 76
- XXVI. Stepono Batoro pinigų sistema / 78
 1580 metų pinigų reforma / 78
 Naujo tipo monetos – šilingai / 79
 Populiariausia moneta – trigrašis / 80
 Nuo smulkių iki auksinių monetų / 80
- XXVII. Zigmanto Vazos pinigų emisijos / 82
 Pirmosios monetos / 83
 Palengvintos monetos / 84
 Lietuviški pusantrukai – lenkiškų pusantrokų žaliava / 85
 Sidabrinės monetos beveik be sidabro / 86
 Auksiniai dukatai / 87
- XXVIII. Jono Kazimiero monetos / 88
 Sumažintos vertės monetos / 88
 Finansinė krizė / 89
 Didžioji infliacija / 90
 Variniai šilingai – boratinkos / 91
 Pilnavertės sidabrinės monetos / 92
 Infliacinis auksinas / 93
 Auksinės monetos – pusdukatis ir dukatas / 93
- XXIX. Paskutinės lietuviškos monetos / 94
 Šiaurės karo metais kaldintos monetos / 94
- XXX. Lietuviškų monetų kalyklos / 96
 Monetų kalyklos darbuotojai / 97
- XXXI. Kaip atskirti lietuviškas monetas? / 99
 Ką skelbia lietuviškų monetų legendos? / 100
- XXXII. Heraldiniai simboliai lietuviškose monetose / 101
 Vytis – valdovo atvaizdas / 101
 Dvigubas kyžius / 103
 Gedimainaičių stulpai / 104
 Kiti heraldiniai ženklai / 105
- XXXIII. Pinigų lobiai / 106
 Svetimų kraštų monetų lobiai / 107
 Romos monetos / 107
 Arabų monetos / 109
- Sidabro lydinių lobiai / 109
 Mažosios kapos / 110
 Didžiosios kapos / 111
 Ankstyvųjų lietuviškų monetų lobiai / 112
 XV–XVII amžių sidabrinų monetų lobiai / 114
 XV–XVII amžių auksinių monetų lobiai / 116
 Lobis lobiui nelygu / 117
 Lobių saugyklos / 120
- Popieriniai pinigai / 122**
- XXXIV. Popierinių pinigų atsiradimas / 122
 Popieriniai lakštai / 122
- XXXV. Europietiški banknotai / 123
- XXXVI. Kas lėmė banknotų įsigalėjimą? / 124
- XXXVII. Ar popieriniai pinigai patikimi? / 125
 Kodėl karo metais didėja banknotų nominalai? / 125
 Vietiniai pinigai / 126
 Laikinieji pinigai / 127
- XXXVIII. Kaip pinigus veikia ekonominė krizė? / 129
- XXXIX. Banknotų apsauga / 130
- Pinigų įvairovė Lietuvoje okupacijų metais / 132**
- XI. 1794 metų sukilimo pinigai / 132
- XLI. Rusijos monetos ir banknotai / 133
- XLII. 1830–1831 metų sukilimo pinigai / 134
- XLIII. Rusijos okupaciniai pinigai / 135
- XLIV. Pirmojo pasaulinio karo pinigai / 136
 Vokiški ostrubliai ir ostmarkės / 136
 Sunkmečio, arba bėdos, pinigai / 138
 Mažosios Lietuvos *notgeldai* / 139
- XLV. Nepriklausomybės kovų metais naudoti pinigai / 141
 Sovietų Rusijos pinigai / 142
 Vilniaus krašto pinigai / 143
 Klaipėdos krašto pinigai / 145

Lietuvos Respublikos pinigų sistema / 146

- XLVI. Kodėl Lietuva nėjo Latvijos ir Estijos keliu? / 146
- XLVII. Pirmoji lietuviškų pinigų laida / 148
 - Laikinieji banknotai / 149
 - Nuolatiniai pinigai / 150
 - Lietuviškų monetų kalyba / 151
- XLVIII. Banknotų apsaugos priemonės / 153
- XLIX. Antroji banknotų laida / 153
 - Geros kokybės ir stabilaus kurso pinigai / 154
 - L. Neišleistas jubiliejinis banknotas / 155
 - LI. Kauno monetų kalykla / 156
 - LII. Nenukalta auksinė moneta / 158
 - LIII. Litas Antrojo pasaulinio karo išvakarėse / 159

Sovietų Sąjungos ir Vokietijos okupaciniai pinigai / 160

- LIV. Antrojo pasaulinio karo grėsmė / 160
- LV. Sovietų Sąjungos primesti pinigai / 161
- LVI. Vokietijos okupacinės reichsmarkės / 162
- LVII. Koncentracijos ir pabėgėlių stovyklų pinigai / 163
 - Pabėgėlių stovyklų pinigai / 163
 - Lagerių ir koncentracijos stovyklų pinigai / 164
- LVIII. Sovietų Sąjungos okupaciniai rubliai / 165

Atsikūrusios Lietuvos Respublikos pinigai / 168

- LIX. Neišleistas litas / 169
- LX. Kodėl ne litas, o talonas? / 169
- LXI. Lito įvedimas / 172
 - 1991 metų laidos litų banknotai / 173
 - 1993 ir 1994 metų laidos litų banknotai / 174
- LXII. Į apyvartą neišleisti litų banknotai / 176
- LXIII. Kursuojantys ir iš apyvartos išimti litų banknotai / 177
- LXIV. Lietuvos Respublikos apyvartinės monetos / 178

- 1991 metų laidos centai / 179
- 1991 metų laidos litai / 180
- 1997 ir 1998 metų naujos laidos monetos / 180

- LXV. Proginės monetos / 182
 - Apyvartinės monetos / 182
 - Kolekcinės monetos / 183
 - Vario ir nikelio monetos / 183
 - Sidabro monetos / 184
 - Tarptautinės kolekcinės monetos / 188
 - Aukso monetos / 189
 - Proginių monetų tarptautinis pripažinimas / 191
- LXVI. Ar Lietuvos valiuta taps euras? / 192
 - Euro banknotai ir monetos / 193
 - Proginės euro monetos / 195
 - Lietuviškų euro monetų projektai / 196

Žvilgsnis į ateitį... / 199

Sutrumpinimai ir santrumpos / 200

Literatūra / 201

Iliustracijų autoriai / 202

Iliustracijų šaltiniai / 202